

INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMANITIES AND EDUCATION (IJHE),
VOLUME 5, ISSUE 10, P. 370 – 381.

ULUSLARARASI BEŞERİ BİLİMLER VE EĞİTİM DERGİSİ (IJHE), CİLT 5,
SAYI 10, S. 370 – 381.

Bir Okul Dışı Öğrenme Ortamı: Sinop Çocuk Üniversitesi

Nurhan ÖZTÜRK¹ & Esra BOZKURT ALTAN¹

Özet

Bir okul dışı öğrenme ortamı olan çocuk üniversiteleri, geleceğimiz olan çocuklara keşfetme mutluluğu veren bir ortam sunarak, onlara bilim, sanat, spor etkinliklerini sevdirmek, etkinlik yapma sürecinde el becerilerini, zihinsel becerilerini geliştirmek, grup ile çalışma sorumluluğunu kazandırarak öğrenmeyi eğlenceli hale getirmek, bilimsel iletişim ve sosyal iletişim becerileri kazandırmak, bilime ilgi oluşturarak öğrencilerin ilerdeki tercihlerine olumlu katkıda bulunmayı amaçlayan yapılanmalardır. Ülkemizde gün geçtikçe sayıları artan çocuk üniversiteleri benzer amaçlarla yapılanmakta ve çocuklara çeşitli programlarla etkili ortamlar sunmaktadır. Sinop Çocuk Üniversitesi'nde, çocukların üniversite ile tanışmaları ve okul dışı öğrenme ortamlarında keşfetmenin mutluluğunu yaşayacakları bir ortam sunarak, onlara bilim, sanat, spor etkinliklerini sevdirmek, eleştirel düşünme, analitik düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme becerilerine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Bu çalışmada kurulduğu günden bu yana Sinop Çocuk Üniversitesi'nde ortaokul öğrencileri ile gerçekleştirilen projeler, projelerin amaçları ve kısaca bulgularına değinilmiştir. Çocuk Üniversitelerinin hedefleri düşünüldüğünde Sinop Çocuk Üniversitesi'nin izlediği sürecin çocuk üniversitesi birimi kurmak ya da kurulu birimlerin faaliyet planının belirlemek isteyen yönetici/araştırmacılar için yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul dışı öğrenme ortamı, çocuk üniversitesi, Sinop çocuk üniversitesi.

An Out-Of-School Learning Environment: Sinop Children's University

Abstract

Children's University of an out-of-school learning environment offers an environment that allows children to discover happiness. In such an environment, it is aimed to develop science, art and sports activities, to develop hand skills, to develop mental skills, to gain responsibility for working with the group, to make learning fun, to provide scientific communication and social communication skills, to create interest in science and career awareness. In our country, children's universities have been established with similar purposes and offer different programs to children. Sinop Children's University offers an environment in which children will be able to meet with the university and experience the joy of discovering them in out-of-school learning environments. Here, it is aimed to make children love science, art and sport activities, contribute to their critical thinking, analytical thinking, creative thinking and problem solving skills. In this study, the projects for the secondary school students, the aims of the projects and their findings are discussed. Considering the goals of the Children's University, it is thought that the process followed by Sinop Children's University may be a guide for the managers/researchers who want to establish a children's university unit or determine the activity plan of the established units.

Key Words: Out-of-school learning environment, children's university, Sinop children's university

Giriş

Dijital dönüşümün yaşandığı 21.yy'da, eğitimin amacı, bilgi aktarmak yerine bireyin deneyimleri ile elde ettiği bilgileri merak ve sorgulama yeteneği ile bir araya getirerek fark

*Bu araştırmanın bir bölümü ÇEAUM-1901-14-01 numaralı Bilimsel Araştırma Projesi sonuç raporundan alınmıştır.

¹ Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Fen Bilgisi Eğitimi Programı, E-posta: nurhanozturk@sinop.edu.tr & esrabozkurt@sinop.edu.tr.

yaratılan bir üretime dönüştürmesine fırsat sunmaktır. Bu bağlamda problem çözme, karar verme, inovasyon, girişimcilik gibi 21.yy becerilerini geliştirme hedefinden yola çıkarak öğrenme hedefleri, ortamları ve uygulamaları son yıllarda değişime gitmiştir (Avrupa ve Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri Raporu, 2015). Bu beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasında sadece okul değil okulda geçirilen öğrenme yaşantılarını destekleyici nitelikte okul dışı öğrenme ortamlarının da etkisi yadsınamaz olmuştur (Bozdoğan, 2016; Marulcu, Saylan, & Güven, 2014; Şahin, Ayar, & Adıgüzel, 2014). Okul dışı öğrenme ortamları, doğal tarihi müzeler, bilim ve teknoloji merkezleri, planetaryumlar, hayvanat bahçeleri, parklar, bilimsel araştırma laboratuvarları (Karademir, 2018; Laçın Şimşek, 2011), son yıllarda önem kazanan Bilim Merkezleri, üniversitelerin bünyesinde açılan Çocuk Üniversiteleri ve TÜBİTAK destekli bilim ve toplum projeleri (doğa eğitimi ve bilim okulları, bilim şenlikleri, bilim fuarları gibi) de okul dışı öğrenme ortamlarını destekleyen ortamlar olarak değerlendirilmektedir. Çocuk üniversiteleri geleceğimiz olan çocuklara öğrenme şevki, keşfetme mutluluğu ve deney yapma heyecanı veren bir ortam sunarak onların sözel, analitik ve bilimsel düşünme becerileriyle bilime olan merak ve ilgisini artırmak ve geliştirmek, toplumda yaratıcı fikirlerin, yeni bilgilerin, keşiflerin ve buluşların tanıtılması ve tartışılması için ortamlar yaratarak, bilim ve teknolojiyle, çocukların iletişimini ve ileriye dönük sürekliliğini sağlamayı amaçlayan yapılanmalardır. Özellikle çocukların üniversite ile bağ kurmaları, bilimle tanışmaları, alanında uzman kişiler tarafından eğitim görmelerine fırsat tanıyan ve üniversite ile toplum arasında etkili bir köprü olan Çocuk Üniversitelerinin gerek yurtdışında gerekse de ülkemizde önemi her geçen gün artmaktadır.

Çocuk Üniversiteleri

Çocuk üniversitelerinin kurulum süreci 1990'lara dayanmaktadır. İlk çocuk üniversitesi 1993 yılında İngiltere'nin Birmingham şehrinde kurulmuştur (Overton, 2010). Ancak EUCU.NET (European Children's Universities Network – Avrupalı Çocuk Üniversiteleri Ağı) ise Çocuk Üniversitelerinin “Çocuk Üniversitesi” adı ile ilk kez 2002 yılında Tübingen’de kurulduğunu (Eucu.net, 2010) ve kurumsal bir kimlik kazandığını belirtmiştir. Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı (FP7), Toplumda Bilim çağrılarını altında desteklenen *EUCU.NET* projesi kapsamında yapılan çalışmalarda Çocuk Üniversitesi programlarının bireylerin ve toplumların gelişimlerine çeşitlilik ve zenginlik katması bakımından önemli olduğu belirtilmektedir. Çocuk Üniversiteleri, çocukların eleştirel düşüncelerini, merak duygularının açığa çıkmasını, çocukların üniversite ile tanışmalarına olanak sağlamayı ve gelecekteki akademik yaşantılarına öncülük etmeyi, temel problem çözme becerilerini kazanmalarında uygun ortam oluşturmayı ve küçük yaşta bilimle tanışmalarını sağlamayı amaçlayan yapılandırmalar (Eucu.net, 2013). Çocuk Üniversiteleri Amerika ve Avrupa’da farklı üniversitelerin

kampüslerinde faaliyete başlamış ve çocukların erken yaşlarda bilim ve bilim insanı ile tanışmalarına fırsat sunmuştur (Kinderbüro, 2014). Viyana Çocuk Üniversitesi ve İngiltere’de faaliyet gösteren çocuk üniversitelerinde çocukların okul dışında eğitim alabilecekleri öğrenme ortamlarını yapılandırmaktadırlar (Children’s University, 2014). Çocuk Üniversiteleri bünyesinde gerçekleştirilen programların içerikleri oluşturulurken ülkelerin uyguladıkları farklı yöntemler dikkate alınmıştır. Avrupalı Çocuk Üniversiteleri Ağı (EUCU.NET) kapsamında yürütülen çalışmalarda, Çocuk Üniversitelerine yönelik bir ağ oluşturmak ve birlikte çeşitli proje ve etkinlikler yapmaya önem verilmektedir. Bugün birçok çocuk üniversitesi Avrupalı Çocuk Üniversiteleri Ağı üyeliği ile farklı çocuk üniversiteleri ile işbirliği yapılabilmekte ve çocukların bilimsel, sosyal açıdan gelişmesi hedeflenmektedir. Ülkemizde de son yıllarda kurulan birçok çocuk üniversiteleri bu ağ ile diğer çocuk üniversiteleri ile işbirliği yapabilmekte ve bünyesinde hazırlanan farklı programlar ile özellikle 7-17 yaş aralığı çocuklara hizmet vermektedir.

Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri: Sinop Çocuk Üniversitesi

Türkiye’de kurulan ilk Çocuk Üniversitesi 2009 yılında kurulan Ankara Çocuk Üniversitesi’dir. Ülkemizde on yıl kadar bir geçmişi olan çocuk üniversitelerinin sayısı artış göstermiştir. Son yıllarda kurulan çocuk üniversitelerinden bazılarında Üsküdar Çocuk Üniversitesi, İstanbul Çocuk Üniversitesi, Karabük Çocuk Üniversitesi, Aksaray Çocuk Üniversitesi, Hitit Çocuk Üniversitesi, İnönü Çocuk Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, Ege Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, Harran Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, Mersin Çocuk Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, Trakya Çocuk Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi Çocuk Üniversitesi örnekleri verilebilir.

Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi 30 Ocak 2012 Tarihli ve 28189 Sayılı Resmî Gazete ilanı ile resmi olarak faaliyete geçmiş, Karadeniz Bölgesi’nde kurulan ilk ve Türkiye’de kurulan 6. Çocuk üniversitesidir. Sinop Çocuk Üniversitesi’nde, çocukların üniversite ile tanışmaları ve okul dışı öğrenme ortamlarında keşfetmenin mutluluğunu yaşayacakları bir ortam sunarak, onlara bilim, sanat, spor etkinliklerini sevdirmek, eleştirel düşünme, analitik düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme becerilerine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Ayrıca çocukların grup ile çalışmalarına olanak tanıyarak sorumluluk bilinci, iletişim ve sosyal becerileri kazandırmak, günlük hayat problemlerine alternatif çözümler üretmek ve gelecekte yapacakları meslek tercihlerine olumlu yönde katkılar sağlamak önemsemektedir.

Sinop Çocuk Üniversitesi’nin misyonu; çocukların üniversite ile buluşmalarına fırsat sunarak bilime ve teknolojiye olan ilgilerini artırmak; bilimin, teknolojinin, sanatın ve sporun eğlenceli yönleri ile tanıştırmak gelecekteki mesleki tercihlerine katkı sağlamaktır. Vizyonu ise; çocukların bilimsel, kültürel ve sosyal açıdan gelişmelerini sağlayan, yenilikçi

düşüncelerini ve problem çözme becerilerini destekleyen, bilim ve teknolojik gelişmeler ışığında topluma faydalı bireyler olmasına katkı sağlayan bir merkez olmak biçiminde belirlenmiştir.

Çocuk Üniversitesi bu misyon ve vizyon çerçevesinde kurulduğundan bu zamana kadar birçok etkinlik programı gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirmeye de devam edilmektedir. Sinop Çocuk Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen etkinlik programlarına 4000'e yakın öğrenci katılım göstermiş, farklı üniversitelerde işbirliği kapsamında gerçekleştirilen projelerde/etkinliklerde de çok sayıda çocuğa ulaşılmıştır. Bu etkinlikler içerisinde bir ya da birkaç günlük farkındalık programları (Bilimle Tanışma Programı, Çocuk Üniversitesi Etkinlik Günleri, Bilim Şenlikleri gibi), Sinop Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri ya da TÜBİTAK Bilim ve Toplum Projeleri kapsamında destek alan projeler yer almıştır.

Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, öğretim elemanları ve yüksek lisans öğrencilerinin gönüllü desteği ile çok sayıda etkinlik planlanmış ve yürütülmüştür. Etkinlikler öğretim elemanlarının belirledikleri konu ve içerikler ile belirli dönemlerde planlanarak uygulanmaktadır. Bununla birlikte Sinop ili ve ilçelerinde MEB'e bağlı devlet okullarından Çocuk Üniversitesi'ne gelme talebi doğrultusunda da bir günlük farkındalık programları planlanmaktadır. Bu etkinliklerden birkaçı şöyledir: Bilimle Tanışma Programı, I, II ve III. Bilim ve Sanat Şenliği, Durağan/Erfelek/Boyabatlı Öğrenciler Çocuk Üniversitesi'nde, Çocuk Üniversitesi'nden Arduio ile Kodlama Eğitimi, Engelsiz Gülüşler...

Çocuk Üniversitesi kurulduğundan bu zamana kadar 6 proje gerçekleştirilmiştir. Bunlardan üçü TÜBİTAK tarafından desteklenmiş "Kuzeyin Cenneti Sinop'ta Eğlenceli, Bilim, Sanat, Spor Okulu", "Sinop Çocuk Üniversitesi'nde Eğlenceli Bilim, Sanat ve Spor Okulu" ve "Geleceğe Hazırlanıyorum: Problemlere Çözüm Arıyorum" adlı projelerdir. Diğer üç proje ise Sinop Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Bu projelerin isimleri şöyledir: "Çocuk Üniversitesi'nde Bilim Eğlencelidir", "Yenilikçi Eğitim Uygulamaları: Çocuk Üniversitesi'nde Bilim Eğlencelidir II" ve "Ortaokul Öğrencileri İçin STEM Eğitimi". Sinop Çocuk Üniversitesi'nde gerçekleştirilen projeler gerçekleştirilen tarih sırasına göre aşağıda detaylı biçimde sunulmuştur:

Kuzey'in Cenneti Sinop'ta Eğlenceli Bilim, Sanat ve Spor Okulu

TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları kapsamında gerçekleşen proje, ortaokul 5.sınıf öğrencilerine yönelik olarak 2-14 Temmuz 2012 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu projenin amacı 5.sınıfı yeni bitirmiş ortaokul öğrencilerine bilim, sanat ve spor etkinliklerini sevdirmek ve bilim yapma sürecini uygulayarak öğrenmeleri, etkinlik yapma sürecinde yaratıcılıklarını, el becerilerini, zihinsel becerilerini geliştirmek, grup ile çalışma

sorumluluğunu kazandırarak öğrenmeyi eğlenceli hale getirmek, bilimsel iletişim ve sosyal becerilerini kazandırarak Çocuk Üniversitesi kapsamında işlevini yürütmektir. Projeye 50 öğrenci katılım göstermiştir. Proje süreci 25'şer kişilik iki farklı grup ile ardışık biçimde gerçekleştirilmiştir. Proje sürecinde gerçekleştirilen etkinlikler bilim, sanat ve spor içerikli etkinliklerdir. Öğrencilerin proje süreci ve sonrası projeye ilgili verdikleri dönütler çoğunlukla olumlu yönde olup, proje bulguları bildiri ve makale olarak yayımlanmıştır

Projeden örnek fotoğraflar şu şekildedir:

Fotoğraf 1, 2, 3: Etkinlik fotoğrafları

Sinop Çocuk Üniversitesi'nde Bilim Eğlencelidir

20 Nisan-25 Mayıs 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen proje 5 hafta sonu sürmüştür. Proje Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Projenin amacı, ilköğretim öğrencilerinin bilime sempati oluşturmalarını sağlamak, böylece öğrencilere ilerdeki tercihlerini etkileyebilecek olumlu katkıda bulunmak ve bilimle günlük yaşantılar arasında bağ kurarak bilimle iletişimlerini sürekli kılmaktır. Projeye Sinop İli Merkez İlçede bulunan ortaokullarda öğrenim gören 25 7.sınıf öğrencisi katılım göstermiştir. Projede bilim ve sanat etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Proje sürecinde çocukların ve velilerin çocuk üniversitesine yönelik algıları belirlenmiştir. Ayrıca çocukların süreçte yapılan etkinliklerle ilgili etkinliklere yönelik görüşleri ile fene ve bilim insanına yönelik tutumları tespit edilmiştir. Proje bulguları ile iki bilimsel çalışma gerçekleştirilmiştir. Projeden örnek fotoğraflar şu şekildedir:

Fotoğraf 4, 5, 6: Etkinlik fotoğrafları

Sinop Üniversitesi'nde Eğlenceli Bilim, Sanat ve Spor Okulu

TÜBİTAK tarafından desteklenmeye değer görülmüş proje, ortaokul 5.sınıf öğrencilerine yönelik olarak 26 Ağustos-6 Eylül 2013 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu proje ile 5.sınıfı yeni bitirmiş ilköğretim öğrencilerine bilim, sanat ve spor etkinliklerini sevdirmek ve etkinlikler sürecince yaratıcılıklarını, el becerilerini, zihinsel becerilerini geliştirmek, grup ile çalışma sorumluluğunu kazandırarak öğrenmeyi eğlenceli hale getirmek, öğrencilerin bilime ilgi ve merak oluşturmalarını sağlamak, bilim insanı imgelerini, bilimsel iletişim yeteneklerini ve sosyal becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir. Proje 25'şer kişilik 2 ayrı grup şeklinde iki ayrı 6 günlük programlarla yürütülmüştür. Proje süresince öğrencilere yönelik çeşitli bilim, sanat ve spor etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin proje sürecinde yapılan etkinliklerle ilgili değerlendirmelerini belirlemek üzere yazdıkları etkinlik günlükleri, fene ve bilim insanına yönelik tutum ile proje sonrası öğrencilerle yapılan görüşmeler ile veri toplanmıştır. Öğrenciler genel olarak proje sürecindeki etkinlikleri olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. Proje bulgularından 1 ulusal bildiri ve 2 uluslararası hakemli dergide makale yayımlanmıştır.

Projeden örnek fotoğraflar şu şekildedir:

Fotoğraf 7, 8, 9: Etkinlik fotoğrafları

Yenilikçi Eğitim Uygulamaları: Sinop Çocuk Üniversitesi'nde Bilim Eğlencelidir II

Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen projenin katılımcıları 6.sınıfta öğrenim gören 30 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Projenin amacı, bilimle günlük yaşantılar arasında bağ kurarak bilimle iletişimlerini sürekli kılmak, bilim ve fene yönelik olumlu tutumlar kazanmaları ve fene yönelik motivasyonlarını arttırmaktır. Bu projenin, öğrencilerin buldukları her etkinliğin bulgularını günlük yaşantılarında kullanmalarına imkân sağlaması, bilimin ve teknolojinin etkilerini yaşayarak görerek fark etmeleri yönünde teşvik etmesi, bilim ve teknolojiye karşı sürekli bir merak içinde araştırmacı ve yaratıcı yönlerini ortaya çıkarması yönünde bir adım olması niteliğiyle topluma katkı sağladığı düşünülmektedir. Proje 5 hafta sonundan gerçekleştirilmiş ve proje sürecinde, fen, sosyal bilgiler, fen eğitiminde mühendislik uygulamaları, sanat ve spor etkinlikleri

Öztürk, N. & Bozkurt Altan, E.

gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerden bazıları şu şekildedir: Meraklı Bilimciler Arazide: Doğada Gözlem ve Materyal Toplama-Sarıkum, Fen Eğitiminde Mühendislik Uygulamaları, Müzik Etkinliği: Çalarak Söylüyorum ve Eğleniyorum, GPS ile yer tespiti.

Proje sonunda öğrenciler proje sürecindeki etkinliklerle ilgili genel olarak olumlu yönde görüş belirtmişlerdir. Ancak bilime ve fen yönelik tutum düzeylerinde ön-son test puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Projeden örnek fotoğraflar şu şekildedir:

Fotoğraf 10, 11, 12: Etkinlik fotoğrafları

Ortaokul Öğrencileri için STEM Eğitim Programının Hazırlanması ve Etkilerinin Araştırılması

19-26 Haziran 2018 tarihlerinde Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen proje ortaokul öğrencilerinin fen, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarına yönelik kariyer farkındalığını geliştirmek ve yaratıcı düşünme becerilerini arttırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Projede Sinop ilinde bulunan farklı ortaokullarda öğrenim gören ortaokul 6, 7 ve 8 sınıf öğrencilerine fen, teknoloji, mühendislik, matematik, tasarım ve kodlamaya yönelik deneyim kazandırılması amaçlanmıştır. Projeye 24 öğrenci katılım göstermiştir. Proje sürecinde öğrencilerin etkinlik günlükleri ve görüşleri ile projeye yönelik değerlendirmeleri ve STEM'e yönelik algılarındaki değişim belirlenmeye çalışılmıştır. Proje sonunda öğrencilerin tamamına yakını süreçle ilgili olumlu görüş belirtmişlerdir. Proje bulgularından 1 uluslararası makale yayın için kabul edilmiş ve baskı sürecindedir.

Projeden örnek fotoğraflar şu şekildedir:

Fotoğraf 13, 14, 15: Etkinlik fotoğrafları

Geleceğe Hazırlanıyorum: Problemlere Çözüm Arıyorum

TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları kapsamında desteklenen “Geleceğe Hazırlanıyorum: Problemlere Çözüm Arıyorum” isimli proje 7-14 Eylül 2018 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Projeye Sinop ili ve ilçelerinde MEB’e bağlı ortaokullarda öğrenim gören, ortaokul 6. ve 7.sınıfı bitirmiş 50 öğrenci katılım göstermiştir. Proje süresince öğrencilerin işbirlikli çalışma, hesaplamalı düşünme, karar verme, problem çözme, tasarım geliştirme, yenilikçi düşünme, merak duygularını açığa çıkartmak üzere çeşitli etkinliklere katılarak hayatı boyunca unutamayacağı deneyim sağlamak, fen, matematik, teknoloji, mühendislik gibi disiplinlere yönelik farkındalıklarını geliştirmek amaçlanmıştır. Projeye Türkiye’nin farklı üniversitelerinden, Sinop Üniversitesi’nden ve Sinop Bilim Sanat Merkezi’nden araştırmacı ve öğretmenler katılım göstermişlerdir. Proje sürecinde öğrencilerin etkinliklerle ilgili görüşlerini bildirdikleri etkinlik günlükleri, STEM algıları, fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinleri ile ilgili kavram haritaları, sosyo-bilimsel konulara yönelik görüşleri veri kaynaklarını oluşturmuştur. Proje bulgularından 1 uluslararası bildiri hazırlanmış, 1 uluslararası dergide makale olarak yayımlanmış ve 1 ulusal dergide değerlendirme süreci devam etmektedir.

Projeden örnek fotoğraflar şu şekildedir:

Fotoğraf 16, 17, 18: Etkinlik fotoğrafları

Sonuç

Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, Sinop Üniversitesi’ne bağlı bir araştırma merkezi olarak (Çocuk Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi) faaliyetler yürütmektedir. Bu merkez kapsamında bir ya da birkaç günlük etkinlik programları, Bilimsel Araştırma Projeleri ya da TÜBİTAK tarafından desteklenen projeler ile çeşitli faaliyetler yürütülmektedir. Etkinliklerin tamamına öğrenciler gönüllülük esası ile katılım sağlamıştır. Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi’nde yürütülen etkinliklerin katılımcıların STEM’e yönelik algı ve farkındalığına, bilim insanı imajlarının gelişimine, bilime yönelik olumlu tutum geliştirmelerine, sosyo-bilimsel konularla ilgili farkındalıklarının oluşmasına katkı sağladığı ve katılımcıların eleştirel düşünme, analitik düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme ve

karar verme gibi birçok üst düzey düşünme becerilerine olumlu katkıları da çeşitli programlar kapsamında gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar ile ortaya konulmuştur (Eş, Öztürk Geren, 2014; Eş, Öztürk Geren, & Bozkurt Altan, 2015; Öztürk & Türköz, 2019; Bozkurt Altan, Üçüncüoğlu, & Öztürk 2019). Ayrıca Sinop Çocuk Üniversitesi kapsamında gerçekleştirilen etkinliklere katılan katılımcıların gerçekleştirilen etkinliklere yönelik olumlu görüş bildirdikleri de çeşitli çalışmalar ile ortaya konulmuştur. Çocuk Üniversitelerinin hedefleri düşünüldüğünde Sinop Çocuk Üniversitesi'nin izlediği sürecin çocuk üniversitesi birimi kurmak ya da kurulu birimlerin faaliyet planının belirlemek isteyen yönetici/araştırmacılar için yol gösterici olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca araştırmanın, Çocuk Üniversiteleri bünyesinde gerçekleştirilmesi planlanan birçok proje için rehber olacağı ve farklı çocuk üniversiteleri ile işbirliğinin sağlanarak (Özellikle TÜBİTAK 4004-4005-4007 kodlu projeler ve BAP) daha geniş katılımcılarla Çocuk Üniversitelerinin ağının genişletilmesinin önü açılabilir.

Kaynakça

- İstanbul Aydın Çocuk Üniversitesi (2015). *Avrupa ve Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri Raporu*. İstanbul: Aydın Üniversitesi.
- Bozdoğan, A. E. (2016). Okul dışı çevrelere eğitim amaçlı gezi düzenleyebilme öz-yeterlik inancı ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 9 (1), 111-129.
- Bozkurt Altan, E., Üçüncüoğlu, İ., & Öztürk N. (2019). Preparation of out-of-school learning environment based on STEM education and investigating its effects. *Science Education International*, 30(2), xxxx-xxxx. (Baskıda)
- Children’s University, (2014). What we do and why. <http://www.childrensuniversity.co.uk/home/about-us/what-we-do-and-why/> adresinden 6 Nisan 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Eş, H., & Öztürk Geren, N. (2014). Öğrenci ve velilerin çocuk üniversitesi algısı. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi (International Journal of Turkish Education Sciences)*, 3, 94-105.
- Eş, H., Öztürk, N., & Bozkurt, E. (2014). Öğrencilerde bıraktığı etkilerle Sinop Çocuk Üniversitesi’nde TÜBİTAK destekli bilim sanat ve spor okulu. *XI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, 11-14 Eylül, Adana, Türkiye.
- Eş, H., Öztürk Geren, N., & Bozkurt Altan, E. (2015). Science art and sports school at sinop children’s university its effects on children s perceptions. *Turkish Journal of Education*, 4(4), 30-44.

EUCU.NET (2010). *White Book, European Children's Universities Network*. Vienna: Vienna University Children's Office.

Karademir, E. (2018). Okul dışı ortamlarda fen öğretimi (426-448). O. Karamustafaoğlu, Ö. Tezel ve U. Sarı (Ed.), *Güncel Yaklaşım ve Yöntemlerle Destekli Fen Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Kinderbüro, (2014). What's the Vienna University Children's Office? <https://kinderbuero-uniwien.at/en/about-us/thats-us/> adresinden 10 Nisan2019 tarihinde alınmıştır.

Laçın Şimşek, C. (2011). *Okul dışı öğrenme ortamları ve fen eğitimi*. Fen öğretiminde okul dışı öğrenme ortamları. (Ed. Laçın Şimşek, 2011). Ankara: Pegem Akademi.

Marulcu, İ., Saylan, A., & Güven, E. (2014). 6. ve 7. sınıf öğrenciler için gerçekleştirilen "Küçük bilginler bilim okulu" nun değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 341-352.

Overton, D. T. (2010). Formation of a Children's University: Formative issues and initial concerns. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 3876-3882.

Öztürk, N., & Türköz, G. (2019). Watch-think over-discuss: an activity sample regarding the teaching of socio-scientific issues. *Journal of Inquiry Based Activities (JIBA)*, 1 (11), 1-11.

Şahin, A., Ayar, M. C., & Adıgüzel, T. (2014). STEM related after-school program activities and associated outcomes on student learning. *Educational Science: Theory & Practice*, 14(1), 309-322.

Extended Abstract

Museums, science and technology centres, planetariums, zoos, parks (Karademir, 2018; Laçın Şimşek, 2011), scientific research laboratories, Science Centres, Children's Universities established mostly within the universities, and The Scientific and Technological Research Council of Turkey-supported science and community projects (such as nature education and science schools, science festivals, science fairs) out-of school learning environments. Children's universities are the out-of school learning environments that give our children the joy of learning, happiness of discovery and the excitement of experimenting. In these environments, the development of verbal, analytical and scientific thinking skills of children, increasing their interest and interest in science, and the introduction and discussion of creative ideas, discoveries and inventions are provided.

Sinop University Children University was officially launched with the Official Gazette announcement dated January 30, 2012 and numbered 28189. It founded the first university in the Black Sea Region is the sixth child and Turkey. Sinop Children's University offers an environment in which children will be able to meet with the university and experience the joy of discovering them in out-of-school learning environments. Here, it is aimed to make children love science, art and sport activities, contribute to their critical thinking, analytical thinking, creative thinking and problem solving skills. Children are also allowed to do group work. In this way, it is aimed to gain responsibility awareness, communication and social skills, to produce alternative solutions to daily life problems and to contribute positively to future career choices. Numerous activities were planned and carried out at Sinop University Children's University with the voluntary support of academic staff and graduate students. The activities are planned and conducted in certain periods according to the subjects and contents determined by the instructors. In addition, one-day awareness programs are planned for Sinop province and its districts for those who want to participate in the Children's University of State Schools affiliated to Ministry of National Education. Some of these activities are as follows: Meeting with Science, I, II and III. Science and Art Festival, The Students from Durağan / Erfelek / Boyabat Visited Children's University, Children's University Training About Coding with Arduino, Children's with Disabilities Visited Children's' University. Since Children's' University foundation, 6 projects have been realized. Three of these projects supported by The Scientific and Technological Research Council of Turkey are: Science, Art, and Sport School in Sinop Children's University, Science, Art, and Sport School in Sinop Children's University II, Preparing for the Future: Looking for Solutions the Projects. The other three projects supported by Sinop University Scientific Research Projects Coordination Unit are: Science is Fun in Sinop Children's University, Science is Fun in Sinop Children's

University II, STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) Education for Secondary School Students.

All of the activities of Sinop University Children's University were attended by volunteers. Many scientific research has been carried out within the scope of the programs (Eş, Öztürk Geren, 2014; Eş, Öztürk Geren, & Bozkurt Altan, 2015; Öztürk & Türköz, 2019; Bozkurt Altan, Üçüncüoğlu, & Öztürk 2019). With these researches, it was revealed that the activities carried out at Sinop University Children's University contributed positively to the perception and awareness of scientists about science, development of scientific images, development of positive attitudes towards STEM, awareness of socio-scientific issues, and development of many high-level thinking skills (such as decision-making, analytical thinking, problem solving skills) of the participants. In addition, the participants who participated in the activities carried out within the scope of the Sinop Children's University reported positive opinions about the activities carried out were also revealed by various studies.

Considering the goals of the Children's University, it is thought that the process followed by Sinop Children's University may be a guide for the managers/researchers who want to establish a children's university unit or determine the activity plan of the established units. In addition, the research could be a guide for many projects planned to be carried out within the University of Children's Universities and with the cooperation of different children's universities (especially The Scientific and Technological Research Council of Turkey 4004-4005-4007 coded projects and Scientific Research Projects in University) and the broadening of the network of Children's Universities with larger participants.